

Vastineet tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomuksen johdosta

7412/00.03.00.00/2024

Kaupunginhallitus 29.09.2025 § 230

Valmistelija: hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kaupunginvaltuusto (19.5.2025 § 30) on velvoittanut kaupunginhallituksen ja muut tilivelvolliset huomioimaan arviointikertomuksessa mainitut huomiot ja antamaan vastineensa valtuustolle sekä edelleen tiedoksi tarkastuslautakunnalle 31.10.2025 mennessä niistä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt tai aikoo ryhtyä.

Arviointikertomuksessa kaupunginhallituksen on esitetty tarkastelevan jatkossa arviointikertomukseen annettavia vastauksia riittävän perusteellisesti, lisäksi edellisen arviointikertomuksen kysymyksiä olisi toivottu käsiteltävän myös lautakunnissa, koska ne koskivat yksittäisen toimialan tai lautakunnan palveluita. Edellisestä arviointikertomukseen verrattuna käsittelyssä olevan vuoden arviointikertomuksen kysymykset ovat temaattisesti osoitettu pääosin laajempina kokonaisuuksina, poikkihallinnollisesti ja koskevat useampaa toimialaa, siksi myös vastauksia on valmisteltu toimialojen yhteistyössä. Suoraan sisällön puolesta yksittäiselle toimialalle esitettyjä kysymyksiä ei vastaavasti kuin aiempina vuosina ole esitetty vuoden 2024 arviointikertomuksessa, joten vastine esitetään vuonna 2024 käsiteltäväksi kaupunginhallituksessa toimialojen viranhaltijoiden yhteisen valmistelun pohjalta.

Asian valmistelun tausta, päätösvallan perusteet ja kuntastrategian mukainen peruste valmistelulle

Tarkastuslautakunnan tehtävät perustuvat Kuntalakiin ja kaupungin hallintosääntöön. Vuosittain valtuustolle annettavassa arviointikertomuksessa tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet sekä sitä, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointikertomuksella on siten kiinteä yhteys myös kuntastrategiassa ja talousarviossa asetettuihin tavoitteisiin.

Arviointikertomus käsitellään vuosittain valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 19.5.2025 § 30 merkinnyt arviointikertomuksen tiedoksi sekä edellyttänyt, että kaupunginhallitus ja muut tilivelvolliset ottavat huomioon

arviointikertomuksessa esille nostetut huomiot ja esitykset, joista erityisen tärkeänä tarkastuslautakunta pitää:

1. suunnitelmallisia toimenpiteitä lainatason pitämiseksi kaupungin maksukyvyn edellyttämällä tasolla,
2. laadittavan kaupunkistrategian konkreettisia tavoitteita, niiden vuosittaista mittaamista sekä toteutumisen aktiivista seuranta,
3. Kouvolan vetovoimaisuuden kehittämistä yritystoiminnan ja työllisyyden näkökulmasta,
4. palveluverkkoa koskevissa ratkaisuissa olemassa olevan tiedon ja ennusteiden käyttöä päätöksenteon perusteena ennakoivan päätöksenteon mahdollistamiseksi,
5. kiinteistöjen käyttöasteen nostamista, suunnitelmallista tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä tai purkamista sekä määrätietoista korjausvelan vähentämistä,
6. henkilöstön tarpeeseen, osaamiseen ja hyvinvointiin liittyvien strategisten tavoitteiden määrittämistä.

Edellä esitetyistä kuudesta kysymyksestä sekä muista arviointikertomuksessa esitetyistä huomioista on laadittu toimialoilla pyydetty selvitys.

Vastineet tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomukseen

1. *Miten otetaan huomioon, että toteutetaan suunnitelmallisia toimenpiteitä lainatason pitämiseksi kaupungin maksukyvyn edellyttämällä tasolla?*

Kouvolan kaupungin lainatason hallinta edellyttää pitkäjänteistä talouden suunnittelua. Käytännössä tätä tehdään priorisoimalla investointeja, hillitsemällä toimintamenoja ja kasvattamalla tuloja. Tavoitteena on varmistaa, että kaupungin taloudelliset päätökset ja lainataso pysyvät kaupungin maksukyvyn mukaisina ja kaupungin talous on kestäväällä pohjalla.

Kouvolan kaupungin talousarviossa ja taloussuunnitelmassa arvioidaan vuosittain kaupungin lainatasoa ja maksukykyä. Talousarvio ja -suunnitelma laaditaan neljäksi vuodeksi, ja niiden tueksi valmistellaan vuosittain kymmenen vuoden talouden suunnittelukehikko, jossa tarkastellaan pitkän aikavälin talouden kehitystä. Talousarvio ja -suunnitelmaa sisältää toimenpiteet lainatason ja kestävä talouden hallintaan.

Kaupungin suunnitelmalliset toimenpiteet lainatason hallitsemiseksi ja maksukyvyn säilyttämiseksi perustuvat palveluverkkosuunnitelmiin, investointisuunnitelmaan sekä kiinteistöjen purku- ja myyntisuunnitelmiin. Kaupungilla on useita hyväksytyjä

palveluverkkosuunnitelmia, joita toteutetaan pitkäjänteisesti. Palveluverkkojen tarkastelu on jatkuvaa, ja niissä huomioidaan palvelutarpeiden muutokset ja asukasmäärän kehitys. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen palveluverkon tarkastelu on meneillään syksyllä 2025. Tavoitteena on kohdentaa resurssit tehokkaasti ja säilyttää palvelut kuntalaisten tarpeiden mukaisina.

Kaupungilla on laadittu kymmenen vuoden investointisuunnitelma, joka perustuu sekä palvelutarpeiden muutoksista johtuviin palveluverkkomuutoksiin että elinvoimaa lisäävien investointien toteuttamiseen. Suunnitelman mukaiset merkittävimmät investoinnit ajoittuvat vuosille 2025–2028, ja niiden valmistuttua investointitaso lasketaan poistoja vastaavalle tasolle. Tämä mahdollistaa tulevien investointien rahoittamisen tulorahoituksella ilman merkittävää lisälainanottoa. Suunnitelman mukaan lainakanta kasvaa vuoteen 2028 asti, mutta investointitason laskiessa kääntyy myös lainakanta laskuun. Investointien priorisointi ja tarkastelu on jatkuvaa.

Palveluverkkomuutosten myötä kaupungilla saavutetaan merkittäviä säästöjä käyttötaloustalouksissa, kun resursseja voidaan kohdentaa tehokkaammin niin henkilöstön kuin kiinteistöjen osalta. Kiinteistöomaisuuden vähentämisellä, joko myymällä tai purkamalla, saavutetaan myös pysyviä säästöjä. Myynnit ja purkamiset toteutetaan kaupungin myynti- ja purkusuunnitelmien mukaisesti. Vaikka alkuvaiheessa näihin toimiin liittyy kustannuksia, pitkällä aikavälillä kiinteistöomaisuuden vähentäminen tuo merkittäviä kustannusten vähennyksiä kaupungin käyttötalouteen. Palveluverkkojen ja kiinteistöomaisuuden tarkastelu on jatkuvaa.

Edellä toimenpiteiden avulla Kouvola pyrkii varmistamaan talouden vakauden ja palveluiden jatkuvuuden, samalla hilliten lainakannan kasvua ja luoden edellytykset kaupungin taloudelliselle kestävyydelle pitkällä aikavälillä.

2. Miten otetaan huomioon, että laadittava kaupunkistrategia sisältää konkreettisia tavoitteita ja niiden vuosittaista mittaamista sekä toteutumista seurataan aktiivisesti?

Tarkastuslautakunta on tehnyt hyviä huomioita vuoden 2024 talousarvion ja toiminnan toteutumisen osalta, muun muassa arviointikertomuksen sivuilla 19-30. Tarkastuslautakunnan huomioiden liittyen kaupunkistrategian tavoitteisiin, niiden vuosittaiseen mittaamiseen sekä toteutumisen seurantaan ovat lähtökohtaisesti oikeita. Tulevassa strategiassa tullaan asettamaan eri tavoitteille myös strategisen tason mittareita, joilla toimenpiteiden vaikuttavuutta voidaan arvioida. Talousarviotavoitteet on linkitetty strategiatavoitteisiin, ja toiminta perustuu vahvasti strategiaan.

Tarkastuslautakunta on tarkastellut laajasti vuoden 2024 talousarviotavoitteiden toteutumista. Huomio siitä, että osa tavoitteista

vaihtuu vuosittain, minkä johdosta niiden toteutumista on vaikea arvioida kokonaisuudessaan, on perusteltu. Tämä korostuu erityisesti silloin, kun tavoitteen toteutus jää kesken, tavoitetta ei ole asetettu pidemmälle aikavälille tai toimenpiteitä ei juurikaan ole aloitettu vuoden 2024 aikana. Tämä huomio on oikeansuuntainen, ja tulevien talousarvioiden laadinnassa kiinnitetään jatkossa enemmän huomiota talousarviotavoitteiden jatkuvuuteen yli talousarviovuosien. Myös tulevaan kaupunkistrategiaan on tärkeää sisällyttää riittävästi mittareita, jotta seuranta helpottuu.

Lautakunnan huomiot talousarviotavoitteiden heikosta toteutumisesta ovat oikeita. Tähän on kuitenkin todettava, että talousarviotavoitteiden tulee olla riittävän kunnianhimoisia, jotta edistystä ja kehitystä saavutetaan. Kaupungissa ollaan kehittämässä talousarviotavoitteiden asetantaa tavoitejohtamisen suuntaan siten, että talousarviotavoitteille aikaisemmin asetettujen toimenpiteiden lisäksi asetetaan tulostavoitteita käyttösuunnitelmatasolla. Tämä tekee talousarvion seurannasta ja päällikkötason johtamisesta yhteismitallisempaa ja läpinäkyvämpää. Lautakuntien tulee käyttää enemmän aikaa toiminnan tuloksellisuuden arviointiin osavuosikatsausten yhteydessä. Kaupunginhallitus käy asiasta keskustelua aina osavuosikatsausten yhteydessä.

3. Miten huomioidaan Kouvolan vetovoimaisuuden kehittäminen yritystoiminnan ja työllisyyden näkökulmasta?

Kouvolan vetovoimaisuuden ja -mielikuvan kehittämiseen panostettiin vahvasti vuoden aikana. Pääkaupunkiseudulla toteutettiin laaja imagomarkkinointikampanja, jossa yhdistyivät bussimainonta, diginäytöt Pasilan asemalla sekä digitaalinen markkinointi. Kampanjan ydinviestinä toimi iskevä "Kouvolassa olisit jo perillä", joka korosti kaupungin saavutettavuutta ja vetovoimaa.

Matkailu ja tapahtumat ovat keskeisiä Kouvolan elinvoimatekijöitä. Vuonna 2024 käynnistettiin Matkailukompassi- ja Tapahtumakipinä-hankkeet, joiden tavoitteena on kehittää Käyrälammen aluetta vastuulliseksi matkailukohteeksi sekä vahvistaa kaupungin toimintamallia tapahtumajärjestäjien palveluiden osalta. Tavoitteena on lisätä tapahtumatarjontaa ja parantaa saavutettavuutta.

Matkailun ja elinvoiman kehittämisessä messut, kuten Matkamessut, Kevätmessut ja Kongressimessut, olivat merkittävässä roolissa.

Kouvola toimi jälleen areenana yhteiskunnalliselle turvallisuuskeskustelulle, kun Kouvolan Turvallisuuskonferenssi järjestettiin jo viidettä kertaa. Lisäksi järjestettiin ensimmäinen Kouvola Security Talks -illallinen, joka toi yhteen asiantuntijoita ja päättäjiä.

Tapahtumatalojen myynti ja markkinointi siirtyi vuoden aikana kaupungin keskitettyyn tilavaraussivustoon. Vuoden 2024 myynti oli yhteensä 156 116 € (tilavuokrat 135 572 € ja muut tuotot 20 544 €),

mikä tarkoitti 1,9 % laskua edellisvuoteen verrattuna. Tarjouksia ja tiedusteluja erilaisista tilaisuuksista tehtiin yhteensä 528 kappaletta. Tapahtumien kehittämistä tuettiin myös konkreettisilla toimenpiteillä. Kouvola oli mukana tukemassa KPL:n Itä–Länsi 2025 -tapahtuman hakua sekä rakensi yhteistyötä KymiRingin kanssa, mikä mahdollisti FIM MXGP Motocross 2025 -tapahtuman tuomisen Kouvolaan.

Tapahtumallisuuden vahvistamiseksi Tapahtumakipinä-hankkeessa koottiin alueen tapahtumatoimijoiden verkosto, jolle järjestettiin koulutuksia. Kouvola osallistui aktiivisesti myös Tapahtumateollisuus ry:n kaupunkiverkostoon, vahvistaen asemaansa tapahtumakaupunkina.

Liikunta- ja kulttuurilautakunnan talousarviossa varatulla määrärahalla tehtiin markkinointiyhteistyösopimuksia aikuisten SM- ja kansainvälisen tason yksilöurheilijoiden ja ylimmän pääsarjatason joukkueiden kanssa. Näiden markkinointiarvo ja imago tuovat Kouvolan kaupunkia laaja-alaisesti esille valtakunnallisessa mediassa lisäten sitä kautta elinvoimaa.

Lisäksi Kouvolan vetovoimaisuuden kehittäminen yritystoiminnan ja työllisyyden näkökulmasta on huomioitu koulutustarjontaa kehittämällä huomioiden yritysten tarpeita. Koulutustarjontaa on siten suunnattu Kouvolan seudun yritysten tarpeiden mukaisesti, mm. Elintarviketekniikan osalta koulutusta on sekä Edukossa että XAMK:ssa ja LUT:ssa. Samoin datakeskusten sijoittuminen Kouvolaan on huomioitu tulevassa koulutussuunnittelussa.

Yliopisto- ja korkeakouluysteistyötä on vahvistettu Kouvolan elinkeinoelämää palvelevien koulutusohjelmien käynnistämiseksi ja TKI-toiminnan kehittämiseksi, sillä Kouvolan kaupungin tavoite on lisätä kaupungin elinvoimaa ja saada lisää opiskelijoita ja korkeakoulutoimintaa paikkakunnalle. Kouvolan kaupungin ja LUT:in välillä neuvoteltiin uudesta sopimuksesta syksyn 2024 aikana ja sopimus solmittiin, niin että se on voimassa vuoden 2028 loppuun saakka. Kaupungin tavoitteena tulevalle yhteistyölle on muun muassa Kouvolan talousalueen kasvuhaluisten yritysten toimintaedellytyksien ja kilpailukyvyn vahvistaminen, kehittyä kansainvälisenä opiskelijakaupunkina ja kasvattaa pitkäjänteisesti koulutuksen aloituspaikkojen sekä tutkimushenkilöstön määrää Kouvolassa. Xamk yhteistyösopimuksien osalta kehittyvä elintarviketekniikka voimassa 2027 saakka. TKI eli Elinkeino-, kehittämis- ja innovaatiopoliittinen yhteistyösopimus on voimassa 31.12.2025 saakka ja sen osalta käynnistetään syksyn 2025 aikana neuvottelut jatkosta. Uutena avauksena on käynnistetty myös neuvottelut UEF:n eli Itä-Suomen yliopiston kanssa. Uusista koulutusohjelmista neuvotellaan tehdään tiiviisti yhteistyötä sekä keskeisten yritysten että Kymen HVA:n kanssa. Tavoitteena on jatkossa saada myös kandidaton koulutusohjelmia Kouvolaan.

Vuosi 2024 oli haastava työllisyyden näkökulmasta, sillä suhdannetilanne loi epävarmuutta työmarkkinoilla ja vaikeutti erityisesti heikommassa asemassa olevien työllistymistä. Kouvolan työllisyyspalvelut yritti vastasta kuitenkin tilanteeseen proaktiivisesti rajallisilla resursseillaan valmistautumalla tulevaan TE24-uudistukseen, jossa työllisyyspalvelut siirtyvät kuntien vastuulle. Valmistelutyössä on hyödynnetty Vaikuttavat työllisyyspolut -mallia, joka on luonut pohjaa kaupungin työllisyyden ekosysteemin rakentumiselle ja vahvistanut eri toimijoiden välistä yhteistyötä.

Kaupunki panosti vuonna 2024 erityisesti omassa toiminnassaan pitkäaikaistyöttömien tukemiseen. Tukityöllistämisen toimintatapoja uudistettiin siten, että työsuhteet ovat aiempaa pidempiä, mikä mahdollistaa paremman työelämävalmiuksien kehittymisen sekä vaikuttavuuden tukityöllistämiskampanian jälkeen. Tämä muutos astui voimaan syyskuussa 2024, ja sen tuloksia voidaan arvioida tarkemmin vasta vuoden 2025 loppupuolella. Uudistuksen tavoitteena on luoda pitkäkestoisia ratkaisuja, jotka parantavat pitkäaikaistyöttömien mahdollisuuksia siirtyä avoimille työmarkkinoille.

Kaiken kaikkiaan Kouvolan kaupungin työllisyyspalvelut ovat vuonna 2024 toimineet aktiivisesti sekä nykytilanteen hallitsemiseksi että tulevaisuuden haasteisiin valmistautumiseksi. Vaikuttavat työllisyyspolut ovat tukeneet TE24-uudistuksen valmistelua, ja pitkäaikaistyöttömien tukityöllistämisen uudistaminen osoittaa kaupungin sitoutumista pitkäjänteiseen työllisyyden parantamiseen. Näiden toimenpiteiden kautta Kouvola rakentaa kestäväää pohjaa sekä työllisyyden että alueen hyvinvoinnin kehittämiseksi.

Nuorten työllisyystilanne on heikentynyt edellisestä vuodesta, johon kaupungissa on reagoitu Ohjaamon, nuorten työpajojen sekä Edukon koulutustarjonnalla. Nuorisopalvelujen etsivän nuorisotyön henkilöstö tekee työtä löytääkseen NEET-nuoria ja ohjatakseen heitä koulutuksen ja työllisyyden palvelujen piiriin.

Kouvolan yritystoiminnan kehittymistä on edistetty ennen kaikkea Kinnon palvelusopimuksen kautta. Kinno vastaa kaupungin sijoittumismarkkinoinnista ja uusyrityshankinnasta. Kaupunki luo edellytyksiä yritystoiminnalle muun muassa kaavoittamalla erilaisia yritystontteja esim. Kaupan alan toimijoille. Logistiikka alan tontit ovat keskittyneet pääasiallisesti RRT alueen yhteyteen. Yritystonttikysyntään panostetaan myös riittävällä maanhankinnalla, jotta kaupungin vetovoima kasvaisi. Kaupunki on onnistunut yrityshankinnassa etenkin datakeskusten osalta. Tämän on osaltaan mahdollistanut laadukkaat ja isot yritysalueet sekä riittävän vahva sähköverkko alueella, joka on historiallista perua alueella olevasta metsäteollisuudesta.

Kaupungin tehtävänä on toimia yritystoiminnan edesauttajana, mitä kaupungille siirtyneet työllisyys- ja yrityspalvelut omalta osaltaan mahdollistaa.

4. Miten palveluverkkoa koskevissa ratkaisuihin hyödynnetään olemassa olevan tiedon ja ennusteiden käyttöä päätöksenteon perusteena ennakoivan päätöksenteon mahdollistamiseksi?

Kouvolan kaupungissa on toteutettu erilaisia palveluverkkoselvityksiä koko uuden Kouvolan ajan. Muun muassa kouluverkosta on viimeisimpänä tehty päätöksiä. Myös liikunta- ja kulttuurilaitosten verkkoa on pohdittu erillisten talouden tasapainottamisohjelmien yhteydessä. Kaupungin viranhaltijajohto on toteuttanut vuosien 2024 ja 2025 aikana toimialakohtaisen vertailun palveluidensa tehokkuudesta suhteessa verrokkikaupunkeihin. Tätä tarkastelua on peilattu myös suhteessa väestökehitykseen ja etenkin lapsimäärän vähenemisen osalta.

Eri toimintojen tuloksellisuus- ja taloudellisuusarviointia tehdään aktiivisesti myös läpi vuoden ja taloutta sopeutetaan aina kulloisenkin tilanteen mukaisesti. Tehdyt talousanalyysit osoittavat, että suurimmassa osassa palveluita on toimintaa pystytty tehostamaan viime vuosien aikana. Toisaalta kaupunki on laaja ja joissain palveluissa palveluverkon tiivistäminen on vaikeampaa.

Vuoden 2025 loppuun mennessä on valmistumassa päiväkotiverkkotarkastelu, jolla on oma vaikutuksensa tulevien vuosien palveluverkkoon ja talouden tehostamiseen. Lapsimäärät tippuvat niin nopeasti, että kaikkien lautakuntien, kaupunginhallituksen ja valtuuston tulee arvioida palveluverkkoa kriittisesti, kun taloustilanne vastaavasti kiristyy veronmaksajien määrän samanaikaisesti vähentyessä.

Ennusteiden ja tietopohjan käyttö muuttaa päätöksenteon reaktiivisesta proaktiiviseksi, jolloin voidaan valmistautua ajoissa ja suunnitella ratkaisut hallitusti. Ennusteiden avulla voidaan tunnistaa alueet, joilla lapsimäärä on kasvamassa tai vähenevässä. Kaupunki seuraa kuukausittain lasten syntyvyystilastoja postinumeroalueittain. Ennakoiva tarkastelu auttaa rakentamaan joustavan ja oikein mitoitettun palveluverkoston, jossa tiloja voidaan muuntaa eri käyttötarkoituksiin väestökehityksen mukaan (monitoimitilat).

5. Miten kiinteistöjen käyttöasteen nostamista, suunnitelmallista tarpeettomien kiinteistöjen myyntiä tai purkamista sekä määrätietoista korjausvelan vähentämistä toteutetaan kaupungilla?

Arviointikertomuksessa esitetyt havainnot ja myös sivulla 36 kiinteistöjen tarkastelu kokonaisuutena yhtenä keskeisenä kriittisenä menestystekijänä tarkasteltaessa kaupungin taloutta on keskeinen havainto. Kouvolan kaupunki, tilapalvelut on laatinut toimitilaohjelman 13.2.2024, joka on hyväksytty kaupunginhallituksessa. Toimitilaohjelman 2024–2035 strategisten linjausten keskiössä on keskittyminen kaupungin omaa palvelutuotantoa palvelevan tilakannan ennakoivaan kiinteistönpitoon, harkittuihin investointeihin sekä kaupungin palvelutuotannon kannalta tarpeettoman tilaomaisuuden

vähentämiseen. Ohjelman mukaan yli 50 % kaupungin hallinnassa olevasta tilakannasta on jo nyt kaupungin oman palvelutuotannon kannalta tarpeetonta, huonokuntoista ja/tai tyhjillään tai on tulossa kaupungin oman palvelutuotannon kannalta tarpeettomaksi vuoteen 2035 mennessä. Suunnitelma on vähentää kiinteistömassaa 180 000m² vuoteen 2034 mennessä, josta purkujen osuus on ohjelmassa arvioitu olevan n. 45 000 m² ja myyntien osuus on n. 135 000 m².

Toimenpidesuunnitelman kumulatiivinen säästöpotentiaali vuodesta 2021 vuoteen 2034 mennessä on 182 miljoonaa euroa (Lähde: Senaatti Kuntatila). Vuoden 2024 loppuun mennessä kumulatiivisen säästön toteuma on ollut 53 miljoonaa euroa, josta vuoden 2024 osuus on ollut 15,4 miljoonaa euroa. Summa koostuu korjausvelan säästöpotentiaalista, investointitarpeen poistumasta ja ylläpitokustannuksien säästöpotentiaalista

Kiinteistöjen, rakennuksien ja osakkeiden myynti tässä markkinatilanteessa on erityisen hankalaa, kaupungilla on myynnissä paljon kouluja, päiväkoteja, sosiaali- ja terveystalouksia, joiden kysyntä on heikkoa. Lähivuosien myyntitavoite on 25 000 brm² vuodessa. Vuoden 2024 aikana myytiin 18 000 brm², yhteensä 21 kpl.

Pelkkä tavanomainen myynti ei riitä, joten kaupungissa tehdään myös kiinteistökehitystä ja tähän on palkattu erillinen määräaikainen kiinteistökehityksen päällikkö. Merkittäviä kiinteistökehityskohteita ei ole toistaiseksi saatu myytyä. Kiinteistökehityksessä on muun muassa useita sairaalarakennuksia, uudehkoja sote-rakennuksia ja useita suojeltuja tyhjentyneitä/tyhjäksi jääviä rakennuksia.

Lisäksi kiinteistömassan supistamisen keinovalikoimassa on purut. Purkuihin on varattava rahaa vuosien 2023–2027 aikana n. 6 miljoonaa euroa. Linjauksien mukaan puretaan huonokuntoiset, tappiota tuottavat, myyntikelvottomat sekä kohteet, joiden korjaus maksaa huomattavasti enemmän kuin uudisrakentaminen. Puruissa korostuu rakennukset, jotka olleet pitkään tyhjillään sekä erityisesti sote-rakennukset. Soterakennuksia on jäänyt ja jää tyhjäksi soteuudistukseen liittyen. Purkamisilla mahdollistetaan myös jotain parempaa, esimerkkeinä tulevat teatterisiiven ja Urheilupuiston koulun purkamiset. Purkujen kautta korjausvelan kasvu leikkautuu oleellisesti, lisäksi käyttötaloussäästöjä tulee mm. poistuvien energia- ja ylläpitomaksujen osalta. Käyttötaloussäästöt vuodessa on laskettu olevan suurempi kuin purkuihin varattu kokonaissumma. Vuoden 2024 aikana purkuja toteutettiin reilu 16 000 brm².

Toisaalta vuoden 2024 aikana valmistui Valkealan monitoimitalo, jonka myötä rakennusomaisuus kasvoi reilu 11 000 brm².

Tilojen käyttöasteen nostoon kiinnitettiin huomiota vuoden 2024 aikana. Vuoden 2024 aikana listattiin oman palvelutuotannon kohteet, jotka sijaitsevat ulkoa vuokratuissa tiloissa, näiden siirtämiselle omiin tiloihin

voidaan säästää jopa 2 miljoonaa euroa. Lisäksi useita selvitystöitä menossa, joissa yhdistetään eri palveluiden toimintoja saman katon alle. Esimerkkinä tuleva pääkirjaston perusparannus, jonka yhteydessä nuorisopalvelut ja yhteisötila muuttaa ulkoa vuokratuista tiloista omiin tiloihin. Selvitystyöt käyttöasteen ja omiin tiloihin siirtymisien osalta jatkuvat.

6. Miten henkilöstön tarpeeseen, osaamiseen ja hyvinvointiin liittyviä strategisia tavoitteita määritellään?

Kaupunkistrategiaa uudistetaan parhaillaan. Kaupunkistrategiaa tukevan henkilöstöohjelman uudistaminen käynnistyy loppuvuodesta. Henkilöstöohjelmassa määritellään johtamiseen, osaamiseen ja henkilöstön hyvinvointiin liittyviä strategisia tavoitteita ja kehittämistoimenpiteitä. Tarkoituksena on asettaa henkilöstöohjelman yhteydessä määrällisiä ja mitattavissa olevia tavoitteita. Näitä tavoitteita asetetaan myös vuosittain talousarvion laadinnan yhteydessä. Tavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain henkilöstökertomuksessa.

Henkilöstösuunnittelun tavoitteena on varmistaa, että kaupungin palveluja tuottaa riittävä määrä osaavaa henkilöstöä. Vuosittain laadittavassa henkilöstösuunnitelmassa määritellään strategian ja toiminnan vaatima määrällinen ja laadullinen henkilöstötarve. Henkilöstösuunnitelma laaditaan taloussuunnittelukaudelle. Henkilöstösuunnitelman lähtökohtana on kaupungin strategia ja palvelustrategiset linjaukset, joissa otetaan kantaa siihen, mitä palveluita tuotetaan ja miten niitä tuotetaan. Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat myös palvelutarpeet ja henkilöstömitoitukset.

Henkilöstösuunnitelman yhteydessä arvioidaan oleellisia muutoksia suunnittelukaudella sekä niiden vaikutuksia henkilöstötarpeeseen ja -rakenteeseen. Samassa yhteydessä arvioidaan henkilöstön osaamiseen liittyviä kehittämistarpeita. Osaamisen kehittämisen osalta laaditaan vuosittain erillinen koulutussuunnitelma. Koulutuksen strategiset osaamiset on määritelty edellisen kerran vuonna 2021. Strategiset osaamiset toimivat hyvänä pohjana myös osaamisen johtamiselle. Strategiset osaamiset tulee päivittää, kun kaupunkistrategia uudistetaan.

Arviointikertomuksessa esitetyt yleiset sekä toimialakohtaiset huomiot ja niihin annetut toimialojen vastineet

Tarkastuslautakunnan huomiot tytäryhtiöiden osalta sivuilla 36-41 ovat hyviä ja tuottavat esiin, että kaupungin tytäryhtiöiden merkitys palvelujen tuottaja ml. mahdolliset häiriötilanteet ja alueellinen huoltovarmuus on merkittävä. Yhtiöt ovat saavuttaneet niille asetetut tavoitteet ja taloutta on hoidettu asianmukaisesti. Kaupunginhallitus yhtyy tarkastuslautakunnan huomioon kaikilta osin.

Kaupunki seuraa aktiivisesti in-house yhtiöitä koskevaa lainsäädäntöuudistuksen valmistelua ja käy aktiivisesti keskustelua niiden tytäryhtiöiden kanssa, joita se koskee. On mahdollista, että kaupungin tulee järjestellä tytäryhtiöidensä omistusta siten lainsäädäntöuudistuksesta johtuen. Kaupungin ja KS-tiedon välinen yhteistyö on hyvää ja kaupungilla toimii laajennettu valmiusryhmä missä yhteydessä riskejä arvioidaan ja varautumista mm. hybrdivaikuttamisen osalta käydään läpi.

Samaan tapaan yhteistyö on tiivistä kaikkien kaupungin tytäryhtiöiden kanssa ja lautakunnan huomio kunnallisteknisen vesiverkoston saneeraustarpeista on tiedostettu. Kouvolan Vesi Oy vastaa vesimaksujen korottamisesta vuosittain ja huomioi tulevat investointitarpeet suunnitelmissaan. Valitettavasti korjausvelan määrä on huomattavan suuri. Kouvolan asuntojen osalta on strateginen suunta se, että vanhoja rakennuksia puretaan ja uusia rakennetaan, koska vaatimustaso kiinteistöjen kunnon ja laadun osalta on kasvanut. Yksityiset investorit eivät rakenna tällä hetkellä Kouvolaassa, joten kaupungin omistaman asuntoyhtiön on vastattava kysyntään. Kouvolan asunnot peruskorjaa myös niitä kiinteistöjä, jotka sijoittuvat alueilla joilla on kysyntää asunnoista. Kaupunki on osallistunut uusien hankkeiden rahoitukseen lainojen tai takausten muodossa. Myös omanpääoman muotoista rahoitusta on kohdennettu vuokrataloyhtiölle.

Tarkastuslautakunta nostaa arviointikertomuksen sivulla 44 esiin, että joukkoliikenne on kaikkia kaupunkilaisia ja matkailijoita palveleva, näkyvä ja hajautetussa kaupunkirakenteessa välttämätön palvelu. Kouvolan kaupungin strategia kannustaa edelleen kehittämään liikennettä saavutettavuuden ja yhteyksien parantamiseksi. Lautakunta esittää, että tulevaan strategiaan kirjattaisiin nykyistä selkeämmin tavoitteet joukkoliikenteen kehittämiseksi ja tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuuden seuraamiseksi. Myös kouluverkon keskittäminen edellyttää tarkennuksia joukko- ja koululiikenteen toteuttamiseen ja käytännön päivittäistä yhteistyötä toimialojen välillä. Kouvolan kaupungin hiilineutraalisuuteen (Hinku) liittyvien tavoitteiden kannalta on volyymien nostaminen perusteltua. Liikennesuunnittelussa tulisi selvittää myös mahdollisuudet kehittää lähijunaliikennettä Kouvolan lähiympäristössä Korian, Utin, Valkealan ja Inkeröisten suunnista. Huomiot ovat hyviä ja toimiala toteaa vastineessaan, että Kouvolan kaupunki on ottanut käyttöön linjastouudistuksen mukaisen joukkoliikennejärjestelmän elokuussa 2025, jolloin liikennöitsijöiden uudet sopimuskauDET alkoivat. Uudistetuilla linjoilla ja aikatauluilla pyritään ensisijaisesti palvelemaan lasten ja nuorten koulumatkoja kaupungin palveluverkossa käytettävissä olevan määrärahan puitteissa. Joukkoliikenneyksikkö käy tiivistä yhteistyötä liikennöitsijöiden kanssa sekä pyrkii aktiivisesti reagoimaan asiakaspalautteeseen ja niiden pohjalta kehittämään mm. pysäkkijärjestelyitä ja aikatauluja asiakastarpeita vastaavaksi.

Tarkastuslautakunnan huomio sivulla 41 siitä, että tietohallinnon roolia tulee vahvistaa, on oikeansuuntainen ja tähän on jo kiinnitetty huomioita kaupungin johtoryhmässä. Kaupungilla on vahvistettu digitalisaation edistämiseksi henkilöstöresurssia ja ohjausta toimialojen suuntaan lisätty lautakunnan huomion mukaisesti.

Oheismateriaalina arviointikertomus 2024.

Lisätietoja: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, [tuukka.forsell\(at\)kouvola.fi](mailto:tuukka.forsell@kouvola.fi); hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, [saara.rahkonen-rannikko\(at\)kouvola.fi](mailto:saara.rahkonen-rannikko@kouvola.fi); talousjohtaja Hellevi Kunnas, puh. 020 615 5054, [hellevi.kunnas\(at\)kouvola.fi](mailto:hellevi.kunnas@kouvola.fi) ja henkilöstöjohtaja Päivi Karhu, puh. 020 615 4001, [paivi.karhu\(at\)kouvola.fi](mailto:paivi.karhu@kouvola.fi)

Apulaiskaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. hyväksyä tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomukseen annetut vastineet.
2. ehdottaa kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättää merkitä tarkastuslautakunnan vuoden 2024 arviointikertomukseen annetut vastineet tiedoksi.

Kaupunginhallituksen päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.
